

og -myndir úr Hvalba

Várfjall í Dímun

Kl. 6.30 mánamorgunin fóru hvalbingar út í Litlu Dímun. Líkindini vóru so tofulig, og teir vóru so hampuliga mannaðir, 28 mans. Endamálið við rakstrinum hesuferð var ullaroyting.

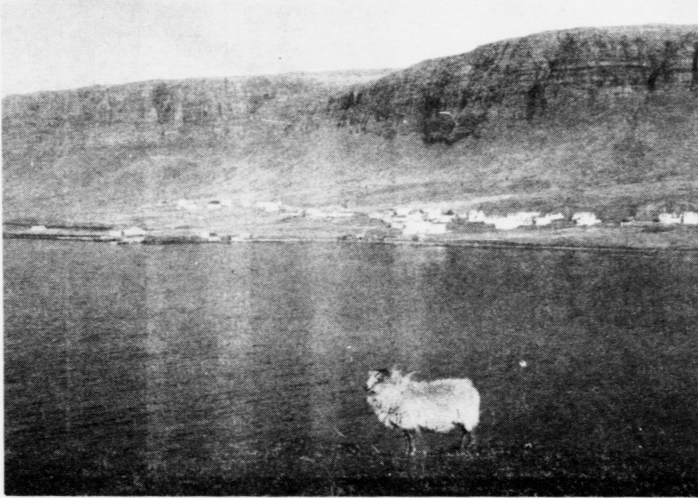
— Framúrskarandi rekstur, sjáldan at so nógur seyður hevur verið inni, sigur Jákup hjá Hinnu. (Gubbin hjá mær).

Hann fortelur, at teir fóru út við einum 6-áringi og einum glastrevjabati. Farið varð á land á Torvkletti fyrri sunnan og farið varð í bátarnar aftur á Tanganum undir Hellurókin fyrri norðan.

— Jú, seyðurin var í góðum standi, sigur Jákup.

Til stuttleika kann eg reypa av tvær ferðir at hava verið uppi í Kollinum á Litlu Dímun. Fyrsta dagin stigaðu vit og næsta dagin róku vit. Orsøkin til at eg kom upp á Kollin var helst, at pápi min hevur tað plássíð á oynni, tá teir reka. Annars eru tað nógvir mans, sum hava ríkið har úti alt livið og nú eru gamlir, men ongantíð hava verið í Kollinum. Har úti hevur hvør maður sitt pláss og so eru teir har og ferdukt. Turisman og tað »at hava verið har« er ikki teirra.

Eliesar við Neyst er formaður í oynni. Eftir sum

at váreksturur er ullaroyting, spurdi eg hann um, hvat teir gera við ullina.

— Ullin verður bara lögð har úti, sigur Eliesar. — Hvussu leingi hava tit lagt ullina eftir har úti?

— Hetta er triðja árið. Tey síðstu seks árin hevur ullin bara ligið í neystinum, ið hoyrir til Litlu Dímun. Ja, tað er nógvið fyrri, men man sleppur ikki av við ullina. Fyri nøkrum árum síðan kundu fáast umleið 3000 kr. fyrri ullina um árið, og nú fær man

ikkí eingang selt hana, sigur formaðurin í oynni.

Eliesar fortelur, at nú rakstur hevur verið runt um í bygðini, hava menn brent ullina uttanfyri rættirnar. Í fjør sluppu menn heldur ikki av við skinnini. Seinastu árin hevur man annars fingið millum 30 og 50 kr. fyrri skinnið.

— Nú fær man ikki so frægt sum fyrri salt, so skinnini fara í Vesturhavið.

— Er tað ikki harmuligt?

— Harmuligt, jú, tað er tað.

Er tað ikki ov galið at noyðast at blaka ull og skinn í Vesturhavið. Í bingjurnar kann tað ikki fara, hóast nøkur gera tað kortini, tí brennistøðirnar koma í trupulleikar av ullini og skinninum, tí tað vil ikki brenna.

Hvar er man henni! Uml. 60 tons av ull er blivið til eitt árligt problem, tí ongín veit, hvussu man skal sleppa av við hana. Landsstýrið hevur sett eina nevnd, ið skal loysa trupulleikan við ullini. Møguliga verður funnið uppá ein brenniovn, sum er vælegnaður at brenna ull í, tí úti í landsstýrinum eru tey soverðin »finnuppá menniskju«, hvør so enn hevur upfunnið tað orðið. Man skuldi næstan trúð, at ull var byrjað at vaksa inni í heilanum á landsstýrismonnum og fyrri so vott eisini lögtingsmonnum — bara tað ikki

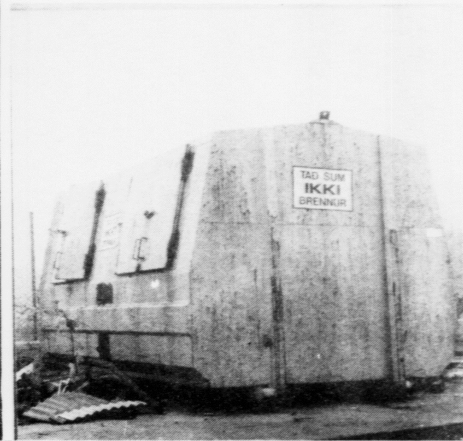
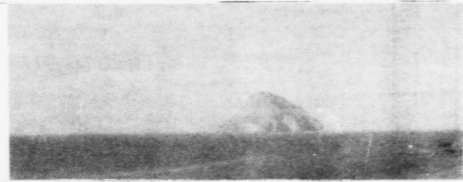
Neyðaradýrið vavt í ull, sum endar á vestfallinum.

kemur út gjøgnum oyruni skjótt.

Finar damur, ið ferðast til okkara høvuðsstað á meginlandinum, keypa har finar, farvurikar, flott designaðar troyggjur, ið liggja í prisklassanum ímillum 1500 og 3000 kr. og eru úr ull. Tó — tiverri ikki føroyskari ull.

Danskarar innflyta ullintar dýnur úr Týsklandi. Ein dýna kostar uml. 8000 kr. Týskarar eiga patent-ið. Men einans uppá ta dýnu, teir framleiða. Hvi gera føroyingar ikki okkurt líknandi, hvi? Hvat ger landsstýrismaðurin í ídnaðarmálum? Er uppágevan í landsstýrinum ikki at koma við góðum ráðum um nýggjar vegir innan føroyskan ídnað, ella snýr alt seg bara um fisk. Steðgar jørðin at mala, um føroyingar hyggja aðrar vegir enn í eitt spori?

Her finnast fólk á landi, ið duga at designa plagg, ið duga at lita tógvi, so eygað kann siggja okkurt annað enn kotamorreytt. Vit siggja nóg mikið av kotamorreyðum 9 mánaðar um árið, tá alt er grátt og vátt. Hóast hetta verður hildið fram at framleiða kotasvartar troyggjur og bátmanstroyggjur og ullintar undirtroyggjur, buksur og hosur í 1991. Marknaðurin, hvat hesum viðvikur er langt síðan

mettaður.

Forrestin er so heitt umborð á skipunum í dag, at skipini mugu hava airkondition umborð, so mansskapið ikki skal kóðna.

Ei undur í at tetingarvirkið fer fallit. Úr ullini áttu at verðið framleidd vøkur, tíðarhóskandi klæði til børn, ung og gomul, soleiðis at tað slapt undan at innflutt so nógvið mótopregað klæði, sum allikavæl verða skift út alla tíðina, tí tey cnki eru verd. Føroyingar áttu at skapt føroyskar dýnur úr føroyskari ull, (tað sigst, tær eru góðar móttvegis gíkt), istaðin fyrri at blaka gullið burtur.

Forrestin, nýggja føroyska bindibókin er so sanniliga eitt stig rætta vegin, væl úr hondum greidd, millum annað av einari kvinnur úr Hvalba. Føroysku troyggjurnar, ið verða framvistar í SMS, eru góð dæmi um, hvussu vøkur ullin kann bliva og

Nógvið fyrri, at ullin er vordin ein landsstýristrupulleiki — tí hon ikki brennur.

hvat kann gerast við hana. Tað nýtist so aldeilis ikki nøkur landsstýrisnevnd at greiða føroyingum frá, hvat ullin skal brúkast til.

Sanniliga er at fegnast um lýsingina í Dimmu síðst, har Bónðafelagið heitir á fólk um at goyma ullina væl og á turrum stað.

Vælsignaðu ullareigarar, gerið eftir boðum Bónðafelagsins og goym-ið ullina.

Fólk, ið vilja ullini at frama, hava ætlanir í umbúna, soleiðis at til næsta várrakstur og ullaroyting, verður ullin ikki brend, koyrd í bingju ella á vestfallið — men virkað eftir teimum hugsjónum, Bónðafelagið og Bindi-bókin byggja á.

vit Nr. 59, 95
Júlí 1991

BINDA

NÝGGJAR OG GAMLAR FØROYSKAR BINDIUPPSKRIFTIR

MODERNE OG KLASSISKE FÆRØSK STRIKKE-DESIGN

Model/Trykplade: 1. Thorvald Sørensen

Keyp av ull

Vit skulu hervið siga frá, at Bónðafelag Føroya arbeiðir við eina ætlan um keyp og hagræðing av ull og ullauðráttum.

Vit miða fram ímóti at hava eina loysn á málinum til fyrst í september 1991.

Goymið tí ullina væl og á turrum stað.

Bónðafelag Føroya